No. 26. DONDERDAG 1 MAART. 1860

ZEVEN EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *ƒ* 2.30, buiten Assen franco per post *ƒ* 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels *ƒ* 1.00, en voor elken regel meer *ƒ* »-15, behalve *ƒ* »-35 zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

1 Maart.

Het verbond tusschen Rusland en Oostenrijk baart velen zorg en hunne bekommering zal toenemen, als zij gelooven, wat de *Morning Chronicle*, die soms tot orgaan van *Napoleon* III dient, gelooft.

Dit blad zegt, met het oog op de overeenkomst tusschen Oostenrijk en Rusland:

„de vrede van Europa is in gevaar;

„dit verbond draagt in zich de vreesselijke waarschijnlijkheid van een oorlog, die Europa zal schokken tot op zijne grondvesten;

„Oostenrijk en Rusland zullen vereenigd trachten te doen, wat elk op zich zelven niet tot stand kan brengen;

„Engeland en Frankrijk behooren nu den stroom der *dwingelandij* en der eerzuchtige uitbreiding van grondgebied tegen te gaan;

„die op Engeland en Frankrijk zien om hulp, moeten niet beschaamd uitkomen;

„handelen met spoed en kracht — dit alleen kan het gevaar voorkomen."

Vraagt gij, waarde lezers! of wij gelooven aan het verbond tusschen den Czaar en Keizer *Frans Jozeff*, dan antwoorden wij: als laatstgenoemde den Czaar wilde verpligten in het Oosten en aan den Donau, dan zal Rusland's Keizer niet ondankbaar zijn, maar dat hij daarvoor tot Oostenrijk zou zeggen: „ik waarborg u, des noods met behulp van mijn zwaard het rustig bezit van al uwe bezittingen, ook van Venetie en Hongarije!" dat is, dunkt ons, wat veel beloofd. En zou de Czaar die belofte hebben gedaan, zonder Keizer *Frans Jozeff's* toezegging: „ik zal al mijne volkeren eene billijke vrijheid geven en het juk van hunne schouders nemen!"

Is het te gelooven, dat *Alexander* II, uit eigenbelang, zich vijandig zou stellen tegenover den magtigen tijdgeest, die ernstig, dreigend tegen de gekroonden spreekt: „de volkeren zullen uwe regten eerbiedigen, als gij die der menschheid niet te kort doet!"

Maar is er ook wederkeerig nog iets *anders* beloofd, dan het Heilige Graf en den Donau? Zijn die beide voorwerpen slechts figuranten? Is het groote doel van het verbond ook een gezamenlijk verzet tegen Frankrijk's overmagt?

Ja waarde lezers, dat zijn verstandige vragen, maar wie geeft er antwoord op? Dat er in den jongsten tijd onder de Souvereinen gewigtige dingen behandeld en belangrijke afspraken zijn gemaakt, waarom zou men het betwijfelen, want zijn de feiten van den dag zeer ernstig, de toekomst is donker, zeer donker, en 't heeft den schijn, als of men zich tot eene wereld-worsteling bereidt, die inderdaad vreesselijk zal kunnen zijn — eene worsteling, waartoe goed- of kwaadschiks ook de zwakkeren zullen worden geroepen; hoe gaarne zij de uitkomst van den strijd lijdelijk mogten willen afwachten.

Honderd en een en twintig Bisschoppen hadden in der tijd eene memorie opgemaakt, die zij het Europeesch congres, 't welk toen bijeen zou komen, wilden aanbieden. Nu is dit stuk in handen gesteld van den Paus en wordt de tekst daarvan medegedeeld door het ultramontaansche dagblad *le Journal de Bruxelles*. Het slot van die memorie luidt aldus:

„Ten aanhooren van Europa hunne stem voor de souvereiniteit van den Paus verheffende, verdedigen de onderteekenden de zaak van de kerk en de heiligste belangen van twee honderd millioen katholijken; zij verdedigen tevens de inzigten welke aan alle christenen, aan alle zonen der ware beschaving gemeen zijn; zij verdedigen de waarborgen voor regt en vrede en de toekomst der volken van Europa. Hunne stem zal zich niet te vergeefs hebben doen hooren."

Ook de Nederlandsche Bisschoppen hebben die verklaring geteekend, aan welke dezelfde kracht wordt toegekend als aan het besluit eener algemeene kerkvergadering.

Hoe vreemd klinkt bij die stem het adres der Milanesche geestelijkheid, Koning *Victor Emmanuel* aangeboden, en aldus eindigende:

„Opgetogen van blijdschap wegens de gelukkige aanhechting van Lombardye aan uwe roemrijke kroon, scharen wij ons vol vreugde onder de banier der constitutionele grondwet, in het vertrouwen dat, onder de bescherming der nieuwe politieke instellingen, de katholijke godsdienst, Italie's duurzame roem, ook de hechtste steun van het vergroote koningrijk zijn zal.

„Met dat doel hebben wij de zaak der godsdienst door opregte en duurzame overeenstemming met de zaak der natie willen verbinden, om door onzen invloed, *welke vreemd aan alle wereldlijke belangen is*, de zedelijke waardigheid van een groot volk, hetwelk zich weder tot eene natie gevormd heeft, te verhoogen, en om voor deze kerk van den Heiligen Ambrosius, hare roemrijke overleveringen onverzwakt en onbesmet te behouden."

De Sardinische schatkist heeft, door de Italiaansche kwestie, een te kort van ongeveer *negen en zestig millioen* francs, doch de Regering verblijdt zich, dat de aangegane geldleening van 100 millioen voldoende is om dat tekort te dekken, terwijl het overschot zal worden gebruikt om *onvoorziene* uitgaven te bestrijden.

Een der Turynsche bladen hoopt echter, dat het Volk van verdere verhooging zijner staatsschuld zal *verschoond* blijven, maar het vreest tevens, dat die hoop door de gebeurtenissen in 1860 zal worden verijdeld.

Oorlog is duur en die heet te winnen verliest gewoonlijk nog.

Keizer *Napoleon* III heeft een besluit genomen, waarbij wordt voorgeschreven, dat zullen worden besteed:

tot verbetering van wegen en bruggen	15	millioen,
„ „ „ rivieren en kanalen	42	„
voor havens en vuurtorens	35	„
tot nut van den landbouw	8	„
dat is	100	„ fr.

tot werken van algemeen belang, terwijl almede de tollen op de kanalen allerwege zullen worden verlaagd in 't belang der Binnenlandsche schipperij.

Dat leest menig constitutionneel burger in andere Landen, die onthaald wordt, tot overzadiging toe, op parlementaire bespiegelingen, met — stil verdriet.

De *Times* is in Oostenrijk verboden—een zeer onstaatkundige maatregel.

In weerwil van die straf, erkent de *Times* dat de Israëliten in Oostenrijk thans veel meer vrijheid genieten dan vroeger, en dat, waar zij nog van die voorregten zijn verstoken, dit aan hen zelven is te wijten. Er zijn toch onder de kinderen Israels, zegt de *Times*, die zich, in Gallicie, enz. sedert onheugelijke tijden verrijken, ten koste van een boerenstand, verslaafd aan dronkenschap, en daarom is het raadzaam dezulken geene vrijheid te geven tot het verkrijgen van vaste goederen en wel bepaaldelijk van landhoeven.

Het is zeer waarschijnlijk, dat het Oostenrijksch Gouvernement niet in staat zou geweest zijn om aan de Israëliten zoo veel te bewilligen, ware het niet dat de minister van finantien hunnen bijstand bij de ontworpen maatregelen tot verbetering van 's rijks geldelijken toestand, noodig had; immers de ultramontaansche partij heeft alle moeite gedaan ten einde den Keizer over te halen om de vrijzinnige voorstellen van zijne ministers te verwerpen. De haat der roomsch-katholijke geestelijkheid tegen de Israëliten gaat zoo ver, dat de kardinaal-aartsbisschop van Weenen in zijnen jongsten herderlijken brief, terwijl hij de protestanten vleit! tracht te bewijzen dat *Jodendom materialismus* en *revolutie*, woorden van nagenoeg dezelfde beduidenis zijn."

De Groote Heer wil de tractementen verkleinen en wel op de *helft*. Te veel op eens! want die te veel wil, valt het deksel op den neus. Hij wil zijn eigen tractement ook in die evenredigheid verminderen, maar in Turkije doet goed voorgaan — slecht volgen.

Dat men een Turksch ambtenaar bv. een paardenstaart afnam, hij zou het onaardig vinden maar zich tevreden stellen met die hij behield, doch van zijn tractement moet men afblijven.

Intusschen *Abdul-Medjid* zegt: *zoo wil ik het!*

Men merkt hierop aan, dat het de 23ste keer is, dat hij zoodanig besluit nam en—niet uitvoerde.

Blijkens de berigten uit Japan, welke door de jongste landpost over Suez aangebragt zijn, is het daar te lande werkelijk zoo ver gekomen, dat de zaakgelastigde van Engeland, de heer *Rutherford Alcock*, in overleg met de Japansche overheden, noodig geacht heeft het handelsverkeer tusschen zijne landgenooten en de Inlanders te schorsen.

De heer *Alcock* heeft zijne landgenooten bij eene circulaire met de redenen van dat besluit bekend gemaakt. Hij zegt daarin, dat er in den laatsten tijd buitenlanders door de Japannezen uit wraakzucht wreedaardig vermoord zijn en dat ook de Japansche overheden van beleedigende handelingen jegens de buitenlanders beschuldigd worden, maar dat die betreurenswaardige voorvallen, blijkens het door hem gedane onderzoek, meerendeels aan de buitenlanders zelven te wijten zijn. Zoo hadden bevelhebbers van buitenlandsche schepen hunne matrozen beschonken aan wal laten gaan, en achtbare ingezetenen hadden beleedigingen en mishandelingen van het scheepsvolk moeten ondergaan, ook hadden buitenlanders, die in Japan gevestigd waren, door onvoegzaam gedrag stof tot regtmatige klagten gegeven. Verder hadden Engelsche kooplieden te Yokubama zich uit hebzucht aan bedriegelijke handelingen en schending der bepalingen van het tusschen Japan en Engeland bestaande verdrag schuldig gemaakt, alsmede, naar het scheen, ook aan sluikhandel; welk alles, zegt de heer *Alcock*, voor het regtmatige handelsverkeer met Japan, hetwelk zich niet anders dan langzaam kan ontwikkelen, en voor Engelands goeden naam in het Oosten, hoogst gevaarlijk is.

Vooral door het inwisselen van Japansch geld tegen elders gangbare muntsoorten, waarvoor een voor de buitenlanders zeer voordeelig tarief was vastgesteld, trachten Europesche kooplieden zich ten koste der Japansche schatkist te verrijken. Daar de aanzoeken om inwisseling steeds grooter worden, moesten de Japansche overheden weldra besluiten om daaraan slechts gedeeltelijk te voldoen en ze aan eene evenredige korting te onderwerpen. Dit had eene buitensporige vermeerdering der aanvragen ten gevolge, zoodat haar totaal bedrag, naar de opgave van den heer *Alcock*, het schier ongeloofelijke bedrag van 1 200,666,778,244,601 millioen dollars bereikte.

De consul-generaal van Frankrijk te Jeddo, de heer *Duchesne de Bellecourt*, heeft aan zijne landgenooten medegedeeld dat de haven van Neëgata op de westkust van Japan, ongeschikt voor de scheepvaart is bevonden, en alzoo niet, gelijk bij het tusschen Frankrijk en Japan bestaande handelsverdrag bepaald is, met 1 Januarij 1860 voor den buitenlandschen handel zou worden opengesteld, maar dat er op die kust eene geschikte haven werd gezocht, om voor den handel met het buitenland te kunnen dienen.

Volgens de jongste tijdingen zou het berigt uit de *Morning Chronicle*, ten aanzien van een verbond tusschen Rusland en Oostenrijk, geheel verdicht en uit Frankrijk gezonden zijn.

En met welk doel?

Om den Keizer van Frankrijk gelegenheid te geven in de troonrede, die hij voor de Wetgevende Magt moet uitspreken, dit te zeggen: „Ik moet om Oostenrijk's en Rusland's wille Sardinie verloochenen. Zoo alleen voorkom ik een nieuwen oorlog en kan gereed zijn als er in 't Oosten iets gebeurt!"

Waarlijk — zeer vereerend voor een *Napoleon* III!

Engeland, zegt men, wil thans van een congres niets meer weten, omdat de geheele wereld wel weet wat Italie wil en ook elk regtschapen man roept: „geef het wat het wil!"

Dat is cordaat van Albion.

Koning *Victor Emmanuel*, al die flaauwigheid hoorende en al die tergende weifelingen vervelende, zou het plan hebben, om des noods geheel Italie te wapen te roepen, tot behoud der vrijheid.

Dit is welligt het beste wat hij doen kan, want Europa heeft alleen eerbied voor een *fait accompli.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Wij vernemen dat de miliciens der ligting 1859, die zich thans in reserve bevinden, in het laatst der maand April a. s. in actieve dienst zullen worden opgeroepen.

Naar men verneemt, heeft Z. M. dezer dagen afgewezen het verzoek van een burgemeester, om gelijktijdig het beroep van zaakwaarnemer te mogen uitoefenen.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd, bij besluit van 23 Febr., den afgetreden minister van financien, mr. *P. P. van Bosse*, te benoemen tot ridder-grootkruis van de orde van de Eikenkroon.

Naar men verneemt hebben de heeren *Wolterbeek* c. s. zich tot den minister van binnenlandsche zaken gewend en hunne aanvrage van concessie voor den aanleg en de exploitatie van een geheel nederlandsch spoorwegnet herhaald, terwijl zij zich tevens bereid hebben verklaard met de Regering te onderhandelen over sommige wijzigingen in de door hen gestelde voorwaarden.

Naar men nader verneemt heeft de heer *Godefroi*, die eerst den 9 Maart als minister van justitie optreedt, nog niet den eed in handen des Konings afgelegd, maar is bij Zaturdag jl. bij Z. M. ten gehoore toegelaten.

Men leest in de *Prov. Gr. Ct*:

Wij hebben in ons nommer van 19 December ll. een artikel over de hooge getijen in 1860 opgenomen, dat onnaauwkeurig was en daardoor aanleiding heeft gegeven tot eenige ongerustheid. Op eene zeer verpligtende wijze zijn wij in staat gesteld de volgende nadere inlichtingen

over die getijen, van eene bijvoegde band afkomstig, te kunnen plaatsen.

Tot regt verstand van de betrekkelijke hoogte der springvloeden gedurende het jaar 1860 dient het volgende:

Wanneer men in den almanak vermeld vindt, dat de betrekkelijke hoogte op den 9 Maart e. k, dat is 2 dagen na volle maan, 1.17 zal bedragen, dan beteekent zulks, dat, zoo de gemiddelde hoogte van den springvloed, ontleend uit waarnemingen, b. v. 2 el bedraagt, deze op den 9 Maart kan zijn 2 el maal 1.17 gelijk 2.34 el, dat is dus 0.34 el hooger.

Nu moet men zich niet verbeelden, deze uitkomsten altijd met de waarnemingen te zien overeenstemmen. — De windstreek is hier van merkbaren invloed, zoo zelfs, dat springtijen bij een aflandigen wind somtijds tot gewoon hoogwater verlaagd worden en zoo ook omgekeerd.

De vloed van den 4 Februarij 1825 had dáárom die noodlottige gevolgen, omdat een zware storm uit het Noord-Westen het water uit de Noord- en Zuiderzee tot eene aanmerkelijke hoogte op onze kusten dreef, maar het springtij van den 4 Maart daaraanvolgende, waarvan men gelijke gevolgen vreesde en dat ook 1.17 (zoolas den 9 Maart aanst) tot betrekkelijke hoogte had, bereikte slechts de gewone hoogte en veroorzaakte geen het minste onheil.

De betrekkelijke hoogte van den springvloed van den 28 Sept. 1859 was 1.10 en bereikte te Groningen aan de Spilsluizen, bij gesloten deuren, eene hoogte van 0 80 el te Delfzijl 0 50 el, te Statenzijl 0 06 el en te Zoutkamp 0.31 el boven den gewonen vloed, alzoo nergens eene verontrustende hoogte en deze betrekkelijke hoogte verschilde slechts 0.07 met die van den 9 Maart aanstaande.

Men moet zich dus niet noodeloos bekommerd maken over aanstaande overstroomingen bij den springvloed van 9 Maart e. k, dewijl, zooals reeds is aangemerkt, zonder bijkomenden storm, daarvan geene schadelijke gevolgen te duchten zijn.

Het Departement van Marine zal, door middel van de *Staats Courant* de namen bekend maken der bemanning van Zr. Ms. stoomschip *Onrust*, die bij den aan dat schip overkomen ramp, het leven heeft verloren, zoodra daarvan officieel berigt ontvangen is.

—

De redacteur van het *Bataviasch Handelsblad* is, ter zake van drukpersdelict, veroordeeld tot 18 maanden gevangenisstraf.

—

Men verzekert nu, dat er nog niets beslist is ten aanzien van het bijeenroepen der Tweede Kamer.

—

De Holl. spoorweg ontving in 't afgeloopen jaar f 1,167 951 waarvan de reizigers betaalden f 962,519.

Op Pinkstermaandag was de ontvangst (de hoogste) ruim f 10,000 en de laagste op 1 Januarij ruim f 1600.

—

Gedurende twee dagen zijn door Winschoten vervoerd 36000 Ned. ponden boter, komende uit Oostfriesland en Munsterland en bestemd naar Groningen.

—

De *Utrechtsche Courant*, van den moord op de equipage van Z. M. stoomschip *Onrust* gepleegd, sprekende zegt:

»De betreurenswaardige gebeurtenis van het afloopen van de *Onrust* zal in het vaderland wel even groote ontsteltenis verwekken als in Oost-Indie. Volgens de laatst ontvangen mailberigten, had de *Onrust* boven Songie Dararan eene benting genomen en in brand gestoken. Het stoomvaartuig had ook naar Tewch een gelukkigen togt gemaakt, en er werd dus gemeld, dat alle langs den Doesoenoever tot boven Tewch gelegen kampongs, doorslaande bewijzen hadden gegeven van de beste gezindheid jegens het gouvernement. Ook in de aangrenzende rijken heerschte alom eene gewenschte rust, en er werden blijken van vertrouwen op en van welgezindheid jegens het gouvernement gegeven.

Het blijkt echter, uit 't geen thans met de *Onrust* is gebeurd, wat die wèlgezindheid beteekent, en dat *onze* briefschrijver niet ongelijk had, toen hij ons schreef (zie ons nommer van 16 Dec. 1859). »In Bandjermassin gaat het allerslechtst, wat men er van zeggen moge. De officieele rapporten luiden wel niet zoo ongunstig, maar het is een *feit*, dat men tegenwoordig op de hoofdplaats *zijn leven niet meer zeker is*. Er wordt in de verste verte niet met genoeg energie gehandeld« gehandeld.« Men heeft *toen* van overdrijving gesproken, maar wie had regt: *onze* briefschrijver of *de geruststellende* stemmen?

De afloop der tweede Boni-expeditie, hoe goed ook, — en waaromtrent de *ons* gezonden lezingen ook nog niet geheel zoo gunstig luiden als de rapporten — weegt naauwelijks op tegen den indruk, dien het afloopen door de inboorlingen van een oorlogschip zal maken.

Wat men er van zeggen moge, de toestand onzer Oost-Indische bezittingen, buiten Java, is niet zoo goed, als men het wil doen voorkomen.

Wij herhalen dat. Zullen jammerlijke feiten, als thans tweemaal bij Bandjermassin plaats hadden, nog niet doen inzien, dat men de waarheid moet willen kennen, hoe hard die ook zijn moge, om niet de hoogste belangen op 't spel te zetten?

Een **energiek** man is in Oost-Indie noodig, om de zaken er weder op orde te kunnen brengen.«

—

Batavia, 13 Jan. Berigten omtrent de treurige gebeurtenissen te Bandjermassing voorgevallen, met het stoomschip *Menado* te Soerabaya aangebragt, en van daar naar hier per telegraaf medegedeeld, zijn gisteren morgen bij de aankomst van het stoomschip *Makasser* van Bandjermassing meer omstandig bekend geworden; en zijn wij in staat het volgende mede te deelen:

Den 22sten December jl, is de kruisboot No. 34, die gestationeerd lag op de Mapoeasrivier, des nachts ten 1 ure door de opstandelingen overvallen en na een kort gevecht genomen.

Vier der opvarenden zijn gewond en zijn het 3 ponds kanon en verdere wapenen, kogels en kruid in handen van den vijand gevallen.

Men heeft de kruisprauw vervolgens laten drijven, waarop de opvarenden, die, na voor de overmagt te hebben moeten bukken, over boord waren gesprongen en gevlugt, weder naar boord zwommen en vervolgens met de kruisboot naar Bandjermassing terugkeerden en daar behouden aankwamen.

Dit treurig ongeval werd weinige dagen later door eene verschrikkelijke, en gelukkig in de Indische geschiedenis van het krijgswezen tot toen nog niet bekende gebeurtenis gevolgd.

Z. M. stoomschip *Onrust* werd met eene zending naar Teweh belast en had zich tot dat doel aan boord ingescheept de 1e luitenant der Infanterie *Bangert*, Wr. civiel gezaghebber van Marabahan. Op de plaats van bestemming aangekomen, werden verschillende hoofden door den luitenant *Bangert* opgeroepen. Ten gevolge van dien kwam tot het houden eener conferentie des morgens 10 uur van den 26sten December aan boord de steeds als goedgezind bekend staande *Tommongong Soera Pati*, vergezeld van zijn zoontie, welke na afloop der conferentie zeer vriendschappelijk de *Onrust* weder verliet.

Hadji Mohamad Taip, een door het bestuur van Bandjermassing vertrouwd persoon, die met de *Onrust* was medegegaan, bevond zich tijdens de conferentie aan den wal en had den *Tommongong Soera Pati* de *Onrust* zien verlaten.

Ten 12 ure op den middag van denzelfden dag hoorde deze *Hadji Mohamad Taip* geweerschoten vallen, en haastte zich naar den oever der rivier, om te zien waar geschoten werd.

Aan den oever gekomen, zag hij een praauw op zijde van de *Onrust*, en tevens bemerkte hij, dat onmiddelijk een groot aantal praauwen volgden, welke allen de *Onrust* vijandig aanvielen.

Om 1 uur hield het vuren op, een gevolg van de groote overmagt van den vijand, waarvan officieren en de ekwipagie de slagtoffers waren geworden.

Nadat men de *Onrust* had geplunderd, deed men dit stoomschip zinken, hetwelk om 5 ure na den middag plaats vond.

Toen het schipweg zonk, vertoonden zich 5 Europesche matrozen, die zich waarschijnlijk in een of ander gedeelte van het schip hadden verborgen, gewapend met pistolen welke zij op den vijand afvuurden en daarna trachtten door zwemmen hun leven te redden, waarin zij niet mogten slagen, daar zij op eene wreedaardige wijze werden vermoord.

Het aantal opstandelingen, die aan den aanval en de verovering van de *Onrust* deel namen, bestond uit 500 à 600 man, meest allen Dayakkers, van verschillende stammen.

De aanval moet zoo spoedig, onverwacht en verraderlijk hebben plaats gevonden, dat er geene gelegenheid moet hebben bestaan, om zich met het geschut te verdedigen; althans heeft *Mohamad Taip* geen kanonschoten gehoord.

Hadji Mohamad Taip is de eenige persoon van hen, die met de *Onrust* vertrokken, die in leven gebleven is, en bij zijne terugkomst te Bandjermassing het vorenstaande heeft medegedeeld.

De slagtoffers van dezen verraderlijken aanval zijn: luit. ter zee 1e kl. *J. C. H. van de Velde* commandant; luit. ter zee 2de kl. Jhr. *van Pestel*, 1e officier; luit. ter zee 2de klasse *Braam*; luit. ter zee 2de kl. *van den Kap*; offic. van gezondheid 3de kl. *Dilg*; klerk wd. administrateur *Waldeck*; 1e luit. der infanterie *Bangert*; zoomede de geheele Europesche en Inlandsche equipage, bestaande uit omstreeks 50 personen.

Men zegt, dat bij het vertrek der stoomschepen *Makasser* en *Menado* het berigt werd ontvangen, dat de stoomsleper kap. *van Os*, waar aan boord zich 25 gewapende militairen bevonden, ook door de opstandelingen is aangevallen, dat de equipage en militairen zich manmoedig verdedigden, doch voor de overmagt hebben moeten wijken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK

Parijs. De zaak van den heer *Vacherot*, schrijver van de *Democratie*, is niet gelukkig. Nadat eerst de advocaat *Ollivier* de verdediging van dezen ter zake van drukpersdelikt vervolgden beklaagde had op zich genomen, en zoo als bekend is, wegens eenige uitdrukkingen in den aanhef van zijn pleidooi voor drie maanden in de uitoefening van zijne bediening was geschorst (tegen welk vonnis, reeds in appel bekrachtigd, hij thans kassatie heeft aangeteekend), is jl. Zaturdag de heer *Marie* als verdediger opgetreden. Na drie uren zeer welsprekend te hebben gepleit, viel deze advocaat in een bezwijming, zoodat hij door zijne ambtgenooten moest worden wegge dragen. De verdere behandeling der zaak is tot den 29 uitgesteld. Aan den heer *Vacherot* wordt ook ten laste gelegd den eigendom te hebben aangetast, en dit gaf den verdediger aanleiding om de regters en het publiek eenige plaatsen voor te lezen uit een boek, waarin de beginselen van den heer *Vacherot* nog veel krachtiger worden gestaan. De voorzitter der regtbank vroeg met ongeduld naar den titel van het werk, en hierop antwoordde de heer *Marie*:

»Het werk is getiteld: *Uitroeijing van het pauperisme*.« Nog ongeduldiger vroeg de voorzitter nu naar den naam des schrijvers. »Prins *Lodewijk Napoleon Bonaparte*«, hernam de advocaat. Dit antwoord maakte op alle aanwezigen een diepen indruk, en de voorzitter haastte zich om dadelijk het geven van teekenen van goed- of afkeuring te verbieden.

— Naar men verzekert zijn sedert de kersdagen drie millioen exemplaren van brochures over de italiaansche aangelegenheden, verkocht.

ENGELAND.

Londen. De hier gevestigde Maatschappij van kunsten, door wier toedoen in 1850 de wereldtentoonstelling heeft plaats gehad, heeft nu definitief besloten in 1862 aldaar eene dergelijke tentoonstelling te houden.

— Op 24 jl. werd de bijeenkomst in het Hoogerhuis geopend met tegenwerpingen van lord *Dungannou*, over de godsdienstoefeningen in schouwburgen, doch de aartsbisschop van Canterbury was van gevoelen geen gevolg aan die tegenwerpingen te moeten geven.

Lord *Shaftesbury* deelde mede, dat de schouwburgen gehuurd waren geworden, nadat alle pogingen om eene andere gelegenheid te vinden verijdeld waren, en dat de grootste orde en aandacht de opkomst van het volk kenmerkten; bij erkende echter dat schouwburgen niet very kiesljk waren om godsdienstoefening daarin te houden, op grond dat slechts twee percent van de lagere klasse eenige kerk van welken aard ook bezocht. Na eenige aanmerkingen van lord *Granville*, den hertog van Marlborough, den bisschop van Llandoff en van Londen, trok lord *Dungannon* zijn voorstel, ter veroordeeling van de bewuste godsdienstoefeningen, in.

DUITSCHLAND.

Weenen. De heer *Camerini*, die, naar gemeld werd, den keizer 20 millioen gulden heeft nagelaten, leeft heel rustig te Padua, en heeft volstrekt nog geen lust tot sterven.

— Uit Pesth meldt men van eene schitterende ontvangst te Debreczin den leden der Protestantsche deputatie te beurt gevallen. Een daverend gejuich begroette hun aan het station, men deed ze in het gala-rijtuig der stad plaats nemen en voerde ze onder geleide van 70 ekwipaadjes naar het casino, waar een feestmaal hun wachtte. Des avonds werden hun serenaden gebragt. Het doel der demonstratie was, hun moed in te boezemen om vol te houden.

Berlijn. Op den weg van Iglau naar Humpoletz, vond men dezer dagen een groep van vier bevroren personen op een steenhoop zittende. Het was eene moeder met haar zuigeling aan de borst, en twee andere kleine kinderen, van 3 en 4 jaren, die zij onder hare rokken, even als de hen hare kieken, voor de koude beschutte. De arme vrouw ging van plaats tot plaats, om brood voor haar en de kleinen te bedelen en vond gedurende den tijd, dat zij uitrustte en de borst aan haren zuigeling reikte een rampzaligen dood, daar het reeds laat in den avond was, en zich niemand meer op den weg bevond, om de ongelukkige armen te redden.

RUSLAND.

St. Petersburg. Te Odessa zal een Hebreeuwsch dagblad worden uitgegeven. Behalve artikelen over plaatsen uit bijbel en talmud en de voor de Israelieten in het binnen- en buitenland belangrijkste gebeurtenissen, zal het de jongste regeringsbesluiten bevatten, alsmede artikelen over land- en tuinbouw, nijverheid, letterkunde, geschiedenis, enz.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN

Bij het ter perse leggen dezer, waren onze telegrafische berigten nog niet aangekomen.

Naar het schijnt is er stoornis op de lijn.

ASSEN, 1 Maart.

In den avond van Dingsdag jl. en den daarop volgenden nacht heeft alhier en in de omstreken een erge storm gewoed. Schoorsteenen en daken hebben schade geleden en boomen zijn omgewaaid. Van ergere ongelukken hebben wij niet gehoord. Ook uit naburige plaatsen worden ons berigten omtrent gelijke uitwerkselen van den storm toegezonden. Bij het 2e gesticht te Veenhuizen is een standermolen geheel omgestort, elders zijn schaapshokken omgewaaid.

—

Gisteren is alhier voor het eerst eene trekschuit van Emmen over Schoonoord en Smilde aangekomen.

—

De personen, die *H. Schipper* van Schoonloo op den weg van hier naar Vries mishandeld en beroofd hebben, zijn nog niet gevat. *Schipper* is hersteld naar zijne woonplaats teruggekeerd.

—

Z. M. heeft benoemd tot Notaris binnen het arrond. Winschoten, ter standplaats Nieuwe Pekela, Mr. *F. Boessingh*, thans Burgemeester en Secretaris der gemeenten Vlagtwedde en Onstwedde.

—

Bij besluit van Z. Exc. den Minister van Financiën dd. 16 Februarij 1860 no. 160 (afdeeling personeel) is bij de administratie der directe belastingen enz. bevorderd tot commies der 1e klasse *H. Uges*, van de 2de klasse, te Norg; tot commies der 2e klasse *J. J. Jalvingh*, van de 3e klasse, te Diever; tot commies der 3e klasse *F. K. Glas*, van de 4e klasse, te Coevorden, ingang met 1o. Maart e. k., en benoemd tot commies der 4e klasse *J. D. Lughten*, thans te Enschedé, ingang met 16 Maart e.k.

—

De nieuw benoemde burgemeester van de stad Hardenbergh, Mr. *J. van Hulst Mz*, heeft, hoofdzakelijk om redenen van gezondheid, reeds zijn ontslag als zoodanig gevraagd.

Hij is slechts drie dagen in functie geweest en verwijderde zich toen uit de gemeente — zegt de *Prov. Ov. Ct.*

—

Te Diepenveen beviel eene vrouw van haar vijftiende kind. De veertien eerste waren van het mannelijk geslacht. Het vijftiende is een meisje als — heksluitster?

—

Te Staphorst leeft gezond en wel een echtpaar, dat 60 jaar gehuwd is. De man is 88, de vrouw 84 jaar. De eerste schijnt slechtseene halve eeuw oud te zijn.

—

Ook de Nederl. *Stoompost* neemt het woord op voor Drenthe, bespreekt de aanvrage der heeren *Cramerus* c.s., (dat zijn de Amsterdamsche heeren) en keurt de rigtingen af, die hunne lijnen zouden nemen.

»Immers — zoo roept de *Stoompost* — de lijn Groningen-

Assen-Meppel! blijft volgens dat plan in de lucht hangen. Waarom? Is het der moeite niet waardig eene provincie als Drenthe, die thans nog betrekkelijk weinig te beduiden heeft, maar die bestemd is eene der gewigtigste en meest productive van ons vaderland te worden, de behulpzame hand te bieden, om haar op den weg van welvaart te leiden? Verdient Groningen niet het regtstreeksche verkeer met het centraalpunt Utrecht? Waarom ook Groningen niet direct met Leer verbonden en daardoor den weg geopend tot een onberekenbaar verkeer en transitohandel met en van Noord Duitschland. Het is toch een aangenomen stelregel, dat bevordering van het internationaal verkeer tevens is bevordering van het inwendige handelsverkeer, waarvan de slotsom is; voorspoed.«

Te Groningen, Sneek, 's Gravenhage, ijvert men reeds voor de lijn Groningen, Assen, Meppel, die men van zins schijnt te vergeten — zal men in Drenthe, zal Assen *zwijgen*?

In Groningen heeft zich, behalve de commissie uit de Provinciale Staten, een tweede spoorwegcomité geconstitueerd, 't welk het voornemen heeft zich verder uit te breiden.

Te Sneek is eene spoorwegcommissie zaamgesteld, den naam dragende: «*Vereeniging Noord-Nederland*, en blijkens dien titel, de medewerking hoopt van de drie noordelijke provincien des rijks, zich ten doel stelt te bevorderen «dat de rigting der daar te stellen noorder spoorwegen, zóó worde genomen, dat, met verbindingen van Harlingen aan Noord- en Midden Duitschland, daardoor tevens tusschen de hoofdzetels van het binnenlandsch verkeer, ede meest snelle gemeenschap mogelijk worde, en dat alzoo, met den aanleg van een spoorweg van Harlingen over Franeker, Leeuwarden, Groningen tot de grenzen van Hannover te gelijker tijd in exploitatie worden gebragt verbindingslijnen van Harlingen over Bolsward, Sneek, Joure, Heerenveen en Steenwijk, en van Groningen over Assen naar Meppel, om aldaar te sluiten aan de zuiderlijnen.«

Wanneer werkelijk dit ontwerp-reglement wordt aangenomen (zegt de *Groninger Courant*) dan zouden er, naar ons inzien, voldoende redenen bestaan om de vereeniging Noord-Nederland ook dezerzijds met alle kracht te ondersteunen.

Wij zeggen hetzelfde van Drenthe, maar vreezen, dat hier veel blijft bij *meenen en praten en wenschen.*

Welligt beraadslaagt men op dit oogenblik over de spoorweg-kwestie en teekent de lijnen voor het nieuwe net en vergeet die, welke door Drenthe over Assen naar Groningen moeten loopen, en — Drenthe acht de moeite te groot, om die lijn ernstig te vragen?

Mag Drenthe de behartiging zijner belangen overlaten aan Groningen, Sneek en 's Gravenhage?

Een Belgisch landbouwer zegt: wilt gij geen last hebben van de muizen op uwe korenzolders of korenbergen, strooi dan tusschen de lagen schoven wat wilde kruisemunt (mentha sylvestris, mentha aquatica). Dat schijnt vergif te zijn voor ratten en muizen.

• **Meppel**, 27 Febr. In de voorlaatste week is alhier ben derd een, door een der vleeschhouwers ter slagting aangegeven rund, tot een bedrag van f 145—« bedragende met de 7 pCt. verhooging f 155 15:

Bij het in den handel brengen van deze koe, kon ze slechts f 130—« op brengen, en is toen geslagt en onder het ambtenaars-personeel verdeeld om geconsumeerd te worden.

• Zaturdagavond werd hier in eene kast van gouden en zilveren voorwerpen, ten huize van den heer *H. Oosterveen*, aan de hoofdstraat eene glasruit verbrijzeld door een onbekend persoon.

Een paar jongens op het geraas van het glas toeschietende, raadden hem te vlugten, doch dit weigerde hij en liet zich geheel vrijwillig in de handen der justitie brengen.

Bij de ondervraging verklaarde hij te zijn genaamd J. P. woonachtig te Oldemarkt. Hij bekende geen plan tot ontrooving van gouden of zilveren voorwerpen gehad te hebben, maar wilde uit gebrek aan werk en daardoor te lijden armoede gaarne een ligte gevangenisstraf ondergaan om niet van honger om te komen. Ziedaar, weder eene nieuwe soort van dieven industrie.

• **Gees**, 28 Febr. Tot ons genoegen vaart reeds op de verlengde Hoogeveensche vaart van de Drentsche Kanaal Maatschappij eene marktschuit van Zwinderen naar Hoogeveen, waarmede wij onze producten naar den marktdag te Hoogeveen kunnen voeren.

De afstand is *drie* en die wordt, zegt men, door de schuit afgelegd in *vijf* uren!

• **Zweeloo**, 21 Febr. Bij de op den 31 December jl. gehouden volkstelling is gebleken, dat alstoen in deze gemeente aanwezig waren 558 pers. van het ml. en 503 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 1061 zielen, in 195 huisgezinnen, in andere provincien binnen het Rijk 16 van het mannelijke en 12 van het vrouwelijke geslacht; op 't vreemd grondgebied, 3 van het mannelijk en 4 van het vrouwelijk geslacht, welke tot na te noemene geloofsbelijdenissen behooren, als; Nederduitsch Hervormd 461 van het mannelijk en 423 van het vrouwelijk; Hervormd Waalsch één (NB. deze persoon kent geen woord Fransch) van het mannelijk geslacht; Christelijk Afgescheidenen 86 van het mannelijk en 76 van het vrouwelijk geslacht; Doopsgezinden één van het mannelijk geslacht; Roomsch Catholijken één van het mannelijk geslacht; Nederduitsche Israëliten 6 van het mannelijk en 4 van het vrouwelijk geslacht en twee mannelijken tot geen gezindte behoorende.

• **Oosterhesselen**, 22 Febr. Bij de op den 31 December jl. gehouden volkstelling is bevonden, dat alstoen in deze gem aanwezig waren 644 pers. van het mannelijk en 487 van het vrouwelijk geslacht, waarvan in de gemeente geboren zijn 351 mannelijken en 299 vrouwelijken; in andere gemeenten binnen de provincie 136 mannelijken en 150 vrouweijken; in andere provinciën binnen het Rijk 37 mannelijken en 20 vrouwelijken; in Duitschland 19 mannelijken en 6 vrouwelijken, 2 vrouwelijken in Oostindie en 1 ml. in Noord-America, alle welke tot na te noemene geloofsbelijdenissen behooren, als: 471 mannelijken en 424 vrouwelijken tot de Nederduitsche hervormden, 59 mannelijken en 52 vrouwelijke Christelijk afgescheiden, 5 mannelijke en 2 vrouwelijke Evangelisch Lutherschen, 7 mannelijke en 7 vrouwelijke R. Catholieken en 2 mannelijke en 2 vrouwelijke Nederduitsche Israëliten.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe

25 Feb.

C. P., bakkersknecht te Assen schuldig verklaard aan diefstal bij nacht op eene bewoonde plaats en mitsdien, met toepassing van verschoonende omstandigheden, veroordeeld tot twee maanden cellulaire gevangenisstraf.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

29 Feb. H. de B te Vledderveen, wegens diefstal, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot 14 dagen cellulaire gevangenisstraf; — H. S. te Uffelte, wegens moedwillige toebrenging van slagen, niet wettig bewezen, vrijgesproken. — M. v. D. te Meppel, wegens moedwillige mishandeling, als niet wettig bewezen, vrijgesproken. — B. B. en H. B. te Hoogeveen, wegens gewelddadigheid tegen een bedienend beambte, door de tweede gepleegd onder verzachtende omstandigheden, de eerste veroordeeld tot 1 maand cellulaire gevangenisstraf, de tweede tot 1 dag cellulaire gevangenisstraf.

Kantongeregt te Assen.

24 Febr.

Veroordeeld: J. J., H. K., P. S. en F. A te Borger, G. S. te Odoorn en L. S. te Exloo, wegens het gezamenlijk en bij vereeniging van meer dan 4 personen, in gesloten jagttijd, met een geweer bejagen van eens anders grond, zonder buitengewone magtiging, ieder tot eene geldboete van f 40—« en subsidiaire gevangenisstraf van 14 dagen; — H. k. te Smilde, wegens het laten loopen van vee op eens anders in den oogst staanden grond, tot eene geldboete van f 3—«; — J. t. G, G. B., L. S en E H. te Emmen, wegens het gezamenlijk verwekken van nachtelijk burengerucht tot verstoring van de rust der ingezetenen, ieder tot f 5—50 boete; — H. M. te Kloosterveen, wegens het zijn in beschonken toestand op den publieken weg te Assen, tot eene geldboete van f 1—« en 1 dag subsidiaire gevangenisstraf; — J. N. te Steendijk (onder Assen) wegens enkelen diefstal van heide, onder verkleinende omstandigheden gepleegd, tot 1 dag gevangenisstraf; — H. B. te Paterswolde, wegens het op twee zijner beurten niet waarnemen der nachtwacht, tot twee geldboeten ieder van f 3—« en subsidiair 1 dag gevangenisstraf voor iedere boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Beantwoording eener zeer belangrijke vraag

In een vorig No, van dit dagblad wordt door iemand, die in de opleiding en het onderwijs der jeugd een innig belang stelt, ter beantwoording voorgesteld de volgende

VRAAG:

Mag aan art. 23 der schoolwet ook zoodanige uitbreiding worden gegeven, *dat daarvan wordt gebruik gemaakt, om ieder leesboek van de openbare school te weren, dat eenige geschiedenis van den Bijbel — of in 't algemeen de Bijbelsche geschiedenissen — ten onderwerp heeft*, en deze eenvoudig en voor het kinderlijk verstand bevattelijk voorstelt?

ANTWOORD.

Het antwoord op deze vraag is *bepaald ontkennend*, en 't bewijs voor deze ontkenning ligt, zeer duidelijk, in de wet opgesloten.

Bij art. 1, letter *g*, vindt men onder de leervakken van het gewoon lager onderwijs ook de *geschiedenis* opgenomen. «Onder de geschiedenis is ook de gewijde en kerkelijke «geschiedenis zoowel als de vaderlandsche begrepen, als «zijnde daarvan integrerende deelen, maar altijd behoudens «art. 23 § 2, verg. Min. van Binn. Zaken, Bijblad 1857, «blz: 1031« (Staatsregt van Nederland, door Dr. *J. J. Kreenen*, schoolopziener, en Mr. *J. H. G. Boissevain*, advocaat, 9de afl.) En zeer natuurlijk: de wet omvat het *geheel*, en waar het geheel omvat is, kunnen de *deelen* niet buiten liggen.

Zoo was het *vroeger* en zoo is het *nog*.

Art. 22 Regl. A, wet dd. 3 April 1806, zegt: «Alle «schoolonderwijs zal zoodanig moeten worden ingerigt, «dat onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundig«heden, de verstandelijke vermogens der kinderen ontwik«keld, en zij zelven opgeleid worden tot alle maatschappelijke «en christelijke deugden«

De tegenwoordige wet heeft in art. 23 bijna *woordelijk* hetzelfde: hier is evenwel «christelijke en maatschappelijke deugden.« Welligt is dit niet zonder bedoeling verplaatst

En welk *redelijk* mensch - aan *onredelijke* behoeft men zich niet te storen — zou het kunnen wraken, dat een onderwijzer onder het onderwijzen in nuttige wetenschappen, zijne leerlingen opleidt tot de christelijke en maatschappelijke deugden, zooals daar zijn: kinderlijke *vrees* voor: *vertrouwen* op en *liefde* tot God, — *eerbied* en *liefde* voor hunne ouders, *liefde* tot den naasten, *vergevensgezindheid, zachtmoedigheid*, en *vredelievendheid nederigheid waarheidsliefde, matigheid, arbeidzaamheid, gehoorzaamheid aan de wetten, eerbied voor de overheid* enz.

Wat nu de 2de alinea van art. 23 betreft: «de onderwijzer onthoudt zich van« enz. — deze woorden bevatten, *in den grond* nagenoeg hetzelfde, wat reeds bij vroegere schoolwetten, hoezeer in andere bewoordingen, was bepaald. Zoo leest men b. v. in de Instructie voor den Agent der Nationale opvoeding, dd. 18 October 1798 art. b: «Hij zal zorgen dat alle onderwijs in de leerstellige «godgeleerdheid der onderscheidene gezindheden van de «publieke scholen geweerd worde.«

En bij de wet van 3 April 1806 (Regl. A art. 23) is het: «Het onderwijs in het leerstellige van het kerkgenootschap, «waartoe de schoolkinderen behooren, zal niet geschieden «door den schoolmeester.«

Hierom leest men ook bij art. 11 van 't K. B. van den 2 Januarij 1842 No. 61, Staatsblad No. 1, «het *blijft* «(niet *wordt*) aan de onderwijzers verboden, om onderwijs «te geven in het leerstellige van eenig kerkgenootschap, «of eenige uitlegging te geven of uitdrukking te bezigen, «waardoor aan eene of andere gezindheid aanstoot zou «kunnen worden gegeven.«

De schrijvers van het *Staatsregt van Nederland* — die zeker wel als bevoegde beoordeelaars mogen worden aangenomen — over het wetsartikel in questie handelende, laten zich daarover dus hooren: «Dit moet evenwel niet, «zóó angstvallig opgevat worden; dat men b.v. bij de «behandeling der geschiedenis zou moeten spreken, alsof «men Heidenen en Mahomedanen onder zijne leerlingen «had.«

Alles bijeen genomen, overal ziet men het leerstellig onderwijs in de godsdienst bij het openbaar onderwijs *verboden*, maar nergens wordt dit verbod toepasselijk gemaakt op het onderwijs in de geschiedenis der godsdiensten of in die der Israeliten. Het verhaal der feiten of daden, in de geschiedenis vermeld, staat vrij, doch de beoordeeling daarvan niet altijd.

Als een onderwijzer steeds bezield is met het vaste voornemen, om *niet* te kwetsen, dan zal hij, als een wakker zeeman, gevaarlijke klippen vermijden. Hij zorge slechts, naar den geest des tijds en den eisch der wetenschap, *aanschouwelijk* te onderwijzen, d. i. in zijn geheel gedrag, handel en wandel, zij de onderwijzer het *voorbeeld*, 't welk de kinderen kunnen volgen, ten einde *dat* te worden, wat de wetgever volgens art. 23 der schoolwet heeft bedoeld.

Advertentien.

Werd, nog geen jaar geleden, ons onderhart diep gewond door het overlijden van onze geliefde oudste Dochter, heden werd ons ook onze zoo beminde jongste en eenige Dochter LAMMIGJE, in den bloeijenden leeftijd van ruim 24 jaren, door den dood ontnomen.

Moge, terwijl haar sterven haar gewin zij, ons kracht worden geschonken, om met onzen nog eenigen zoon en behuwd-dochter, in deze zoo zware beproeving te berusten in den wil van Hem, wiens doen altijd wijs, heilig en goed is.

Wapserveen
den 25 Februarij 1860.

H. WILDEBOER.
J. J. IJBEN.

De nog onbekende Erfgenamen in de VADERLIJKE of MOEDERLIJKE LINIE van wijlen **WOLTER BRAAM**, den 1sten Februarij l.l. te Zuidlaren overleden, zoon van wijlen KLAAS BRAAM en ROELFIEN HENDRIKS BRINK,

worden opgeroepen

zich vóór den 1sten April e.k., in persoon of met Franco Brieven aan te melden, bij den Burgemeester van Zuidlaren.

De Marktgenooten

van ***Noord-* en *Zuidbarge*** worden **OPGEROEPEN**, om op Woensdag den 7 Maart e.k., voormiddags te 10 uur, in de SCHOOL te Noordbarge, te beslissen over de **SCHEIDING** van het zoogenaamde **COMPASCUUM** en **OVERDRAGT** van hetzelve.

Namens Volmagten,
K. ENSINK.

Bij K. DE WAARD te Groningen is van de pers gekomen:

DE AANMOEDIGING, DOOR DE ONTSLAPENEN ONS NAGELATEN. — Een ernstig woord op den sterfdag onzer Dierbaren. — Uitgesproken te Eelde op den 12den Februarij 1860. Ter herdenking van de droevige gebeurtenis van den 12den Februarij 1858, — door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN.

Prijs 25 c.

Door denzelfden is uitgegeven:

DE OUDE TOLBAAS. Een leesboekje voor kinderen, door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN.

Prijs 15 ct.

Een geacht Recensent noemt bovenvermeld werkje: «Een allerliefst leesboekje vol onderhoudende verhalen, wier bijzondere verdienste is, dat zij zeer kort, maar toch vol beteekenis zijn, en voor het kinderlijk verstand volkomen berekend.«

Leeskabinet 1860, No. 2.

De CURATOR in het faillissement van **HARM OLDENKAMP** te Smilde, uitvoerende een bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris van den 27sten Februarij 1860, waarbij is bevolen de bijeenroeping van alle **BEKENDE en ONBEKENDE SCHULDEISCHERS** in genoemd faillissement, de bevoorregte en pand of hypotheek hebbende daaronder begrepen, ten einde over te gaan tot de **VERIFICATIE DER SCHULDVORDERINGEN**, tegen ***Zaturdag den tienden Maart 1860 zestig, des voormiddags te tien ure***, in de gewone gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te Assen, roept bij dezen genoemde **SCHULDEISCHERS**,

tot het bijwonen der op het bepaalde uur en de bepaalde plaats te houdene bijeenkomst op.
Assen 28 Februarij 1860

De Curator voornoemd,
J. A. SLUIS.

Op Woensdag den 7 Maart eerstkomende, des morgens ten elf uren, zal door den Deurwaarder J. SCHUTSTAL te Odoorn, ten huize van den kastelein BUSSEMAKER te Exloo, aldaar publiek worden verkocht:

1 perceel **SCHELHOUT**, genaamd het **Westerbosch**, staande en gelegen te Exloo, groot nagenoeg 5 bunder, en een **DITO**, mede aldaar, groot 47 roeden, ten verzoeke van en toebehoorende aan den heer H. ZEGERING en J. B. T. BUSSEMAKER te Exloo. Inlichtingen en aanwijzing zijn te bekomen daags voor den verkoop bij de eigenaren voornoemd.
Odoorn 27 Feb. 1860

J. SCHUTSTAL,
Deurw.

De heer J. VAN WIJNGAARDEN te Vrijenban Prov. Zuid Holland, is voornemens op Donderdag den 15 Maart 1860, 's morgens te 10 uur te beginnen, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, ten huize van KEMPER te Schoonoord, gem. Sleen, zonder nadere palmslag, publiek te verkoopen:

1o Twee perceelen **BOUWLAND**, te zamen groot 4 B. 80 R. 22 E., te veilen in acht perceelen zeer geschikt voor Huisplaatsen, en gelegen in de kom van Schoonoord.

2o. Twee perceelen **VEEN-** en **ONDERGROND**, te zamen groot 2 B. 34 R. 70 E., liggende op het Oranjekanaal in het Veen van Sleen, en

3o. Vijf perceelen **VEEN**, waarvan vier met den ONDERGROND, te zamen groot 11 B. 17 R. 43 E., alles geheel aan de snede liggende op het Oranjekanaal in het Veen te Odoorn.

Aanwijs van de nadere ligging der perceelen zal geschieden door en informatien zijn te bekomen bij den heer B. KLIJN te Schoonoord.

Mr. S. J. OOSTING,
Notaris.

DU BARRY'S

Revalenta Arabica

overtreft door hare heilzame eigenschappen alle andere middelen; duizende en duizende herstelde Lijders getuigen hare verwonderlijke geneeskracht.
Het vooroordeel tegen de **REVALENTA** wijkt meer en meer, en derzelver gebruik onder de meer beschaafden en gegoeden neemt dagelijks toe.
Vele beroemde Dotoren spreken er met zeer veel lof van en hebben ze met het beste gevolg aangewend, als: Professor URE bij verstoppingen en zenuwachtigheid; Dr. SHORLAND bij waterzucht en verstoppingen; Dr. HARVEY bij diarrhaea en zenuwaandoeningen; Dr. GATTIKER bij maagkanker; Dr. WURZER bij tering, hoest en asthma; Landschapsraad VON POLNITZ genas daardoor van eene hardnekkige onderbuikskwaal; Generaal-Majoor KING van verzwakking en zenuwongesteldheid, de heer BOISGONTIER van eene maagontsteking; de heer C. HERMANN van kramphoest. Ook hier te lande deelen ons de heeren HUYSKES te Zalt-Bommel, C. RIKKERS te Groningen, KLINGER & Co. te Rotterdam, WAGNER te Delft, UHLENBROEK te Utrecht, LEBBING te Doesborgh, ZWART te Gorredijk, en anderen, vele gevallen mede, waar de REVALENTA leven en gezondheid schonk

De REVALENTA herstelt de spijsvertering, versterkt de zenuwen en longen zuivert het bloed, brengt nieren en lever in gezonden staat, bevordert de geregelde werking der organen en geneest volkomen alle maaglijden van welken aard ook, benevens verslijming en onderlijfskwalen, terwijl zij het gebruik van pillen, poeders of mixturen, geheel noodeloos maakt.
Zwakke Personen, die de REVALENTA als ontbijt en avondeten geregeld gebruiken, zullen zich er uitermate wèl bij bevinden.
Kinderen, die de moedermelk moesten missen en alleen met de REVALENTA werden opgevoed, werden sterk en tierig.
De Revalenta is ook een goedkoop genees- en voedingsmiddel omdat zij de Medicijnen overbodig maakt en zóó geconcentreerd is, dat een lepel vol (naauwelijks eene waarde van ten hoogste 10 Cent representerende) een geheel bord soep oplevert, voldoende voor eenen maaltijd.
Men lette er vooral op, dat iedere bus, tot waarborg der echtheid, door F. VON WINDHEIM en Co., Verkoop huis geteekend is.
De prijs der **REVALENTA** is: Kleine Bussen 87½, 1 pd. f 2, 2 pd. f 3—50, 5 pd. f 8—, 12 pd.
Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Noordwolde, JACOB VEENSTRA.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN
Steenwijk, K. TIMMERMANS.
En in de bekende Dépôts in de andere steden.

Urbanus Pillen.

Bereid volgens het aloude en echte Recept, waarop men in het bijzonder attent maakt.
Zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **MAAG**, en werken heilzaam op de **SPIJSVERTERING**; zij zijn uitmuntend tegen de GAL, SCHERPTE IN HET BLOED, en UITSLAG DER HUID; zij zijn ZACHT LAXEREND en SLIJM-AFDRIJVEND; verzegelde Doozen van 37½ Cent, en dubbele doozen zijn verkrijgbaar.

Almelo, JOH. WILMES	Noordwolde, T. A. FISCHER.
Assen, G. G. LAMBERS,	Kampen, JUSTUS van BEVERWIJK.
Dedemsvaart, van der VECHT.	
Groningen R. T. TIDDENS.	Koevorden, v. d. SCHEER
Hoogeveen H. R. de HALL. Jr.	Meppel, JAN WORST Gz.
Hasselt, H. M. van DINGSTEE	Stadskanaal H. KREKEL.
Wolvega, C. A. FABER.	Wijhe, P. WESTHOFF.
Zwolle, F. LANDSKROON.	Appingedam, S. RITSEMA
Gorredijk, S. G. ZWART.	Wildervank, J. G. SWART.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN 20—25 Feb. Ondertrouwd: Hendrikn Bloeming en Rolina van Slooten; Fake Fictorie en Johanna Bloeming. — Gehuwd: Jan Metselaar en Metje Lenten; Leendert Kreeft en Margje Heuvelman. — Geboren: Catharina Kamman geboren Kroezen van zoon; Fenneke Toren van zoon, Gerritdina Duinkerken geb. Dekker van dochter; Hilligjen Weemstra geb. Ham van dochter; Jantje Otten geboren ten Cate van dochter en zoon; Roosje Meiboom geb. Bie-man van dochter; Aaltje Bakker geb. Pol van zoon; Jentje Bloemendal geb. Mulder van dochter. — Overleden: Femmigje Kellij 2 jaren; Wiebe Lucas Boer laatstelijk echtgenoot van Jantje de Vries 58 jaren; Hendrikje Pruissen 2 jaar en 10 maanden.

MARKTBERIGTEN.

Groningen, 28 *Febr.*

Tarwe	1858	72 ₶	f 8-70	Garst	N. Winter	54 ₶	f 5-25
»	Old.	72	- 8-50	——	dito	56	- 5-65
——	Oml. 1859	70	- 8-20	——	Zomer	56	- 0 00
——	dito	72	- 8-70	——	Knobbe	56	- 5-15
——	Old.	70	- 7-95	Boekweit	Zand	62	- 5-60
——	dito	72	- 8-35	——	dito	64	- 6-00
				——	N. Zwarte	64	- 5-8
Rogge	N. Inl.	66	- 6-40	——	Veen	64	- 5-70
——	dito	68	- 6-60				
——	dito	70	- 7-00	Paardeboonen	N.		f 6 50 a 7.00
				Groene Erwten			9.50a10.50
Haver	Dikke	40	- 3-50	Graauwe dito			10.50a11.00
——	dito	42	- 3-75	Koolzaad 1859			10.80a11.75
——	Voer	36	- 3-10	Gort	grove		9.50 a 9.75
——	dito	40	- 3-70	——	parel		12.00a14.00
——	Zwarte	36	- 3-00	Olie, raap p.v.			35.50a00.00
——	dito	38	- 3-30	Boter, 1e soort			21.50a00.00
				——	2e »		16.00a17.00

De handel in granen was heden over het geheel wel zoo aangenaam. Tarwe in de beste soorten wel zoo goed te plaatsen. — Rogge aan consumtie 15 cents hooger verkocht — Boekweit en Gerst als genoteerd afgaande. — Haver over 't geheel wel zoo goed te verkoopen. — Boonen prijshoudend. Koolzaad nagenoeg in een doen. — Gort prijshoudend.

Coevorden, 27 Feb. Rogge f 7.00 a f 7.25. — Boekweit f 5.80 a f 6.50. — Boter per Ned. pd. f 0.80. — een vierde vat f 00.- -; een achtste vat f 00.00.

Steenwijk 27 Feb. Rogge f 6.80 a f 7.20. Boter een vierde vat f 49 a f 50 00.

Oldemarkt 25 Feb. Rogge f 6.60 a f 6.90. Boter een vierde vat f 52.00.

Heerenveen 25 Feb. Rogge f 6.70 a f 7.40. Boekweit f 6.00 a f 7.10. Boter een vierde vat f 52.00.

Noordwolde 23 Feb. Rogge f 6.25 a f 6.75. Boekweit f 5.70 a f 6.12⁵. Boter I Ned. f 1.00 a f 1.10.

Amsterdam 27 Febr. Kamper-Eilands HOOI f 13½ a f 16.

TARWE ruim prijshoudend; 130 ₶ bonte Poolsche f 320 f 325; 129 ₶ dito f 320; 130 ₶ dito f 315 f 320; 131 ₶ witbonte dito f 340 bij partij; 131 dito f 337; 135 ₶ jarige Rostocker f 332; 130 ₶ oude Fransche f 278 bij partij.

ROGGE tot iets hoogere prijzen met redelijken handel; 129 ₶ Pruissische f 248; 126 ₶ Galatz f 228 bij partij; 118 ₶ Archangel f 199 bij groote partij; 120 ₶ n. Petersburgsche f 204 bij partij, 119 ₶ dito f 200; 116 jarige dito f 190 f 19.. 115 ₶ dito f 188. Op levering onveranderd; April f 195.

GARST in een doen; nieuwe Manheimer f 210 per 2100 kilo.

BOEKWEIT ruim prijshoudend; 118 ₶ Gordijker f 225; ... grove Fransche per 2100 kilo f 180 bij partij.

KOOLZAAD £ 1 lager; op 9 vaten Olie in April £ 64 September en October £ 67½.

LIJNZAAD in een doen; 107 108 ₶ Riga f 250.

RAAPOLIE dadelijk en op levering nagenoeg onveranderd op zes weken f 39¼; Vliegend f 38. 1o. Mei f 37¾; September f 39¼ ½, October f 39½ ¾; November f 40; December f 40¼.

LIJNOLIE dadelijk en op levering prijshoudend; op zes weken f 31¾; Vliegend f 30½; 1o. Maart f 30½ ¾; April f 31; Mei f 31½. Najaar f 33 f 32¾.

HENNEPOLIE op zes weken f 37¼, Vliegend f 36.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 64

LIJNKOEKEN per 104 stuk f 9 a f 12½.

Schiedam 25 Feb. MOUTWIJN f 13½ per vat contant met zeer weinig verkoopers.

JENEVER 100 pCt. Amst. proef f 17 a f 17½ per vat contant bij partij.

241ste Staatsloterij.

Prijzen van f 100 en daarboven. — 1e klasse.
1e lijst. No. 1650 f 2000. No 11062 f 1500. No. 14615 f 1000. Nos. 1577 en 1698 elk f 400. No. 18673 f 200. Nos. 6117 8319 1108 14067 14779 17101 en 17745 elk f 100.
2e lijst. No. 3811 f 2000. Nos. 1670 7864 en 19744 elk f 1000. Nos. 13390 en 14875 elk f 400. No. 5745 f 200. Nos. 2456 5552 13050 14354 en 15270 elk f 100.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN
AMSTERDAM, 1860

	pCt.	27 Feb.	28 Feb.
Nederl. W.S.	2½	64¾	64 13/16
—	3	76	76
—	4	98 9/16	98⅝
Amort. Synd.	3½	94⅝	94⅞
Handelm.	4½	125	125⅜
O. I. Leening	4	97¾	
Aand. H. Spw.		77	
—— R. ——	4½	100¾	100¾
N. B.	½		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	4	103½	103¼
Cert. 1831/33	5		
Dito 1840	4	79 1/16	79⅜
— Stieglitz	4	79 1/16	79 1/16
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	89⅞	
— 1855 689,	5	99 9/16	99⅝
— van Aas	5	6. 5/16	

	pCt.	27 Feb.	28 Feb.
Polen,			
Aand. fl 500		158½	159
Obl.	4	77¼	77 5/16
Spanje, Obl.	1½	33	33⅛
Obligation	3	43⅛	44
Binnenl.	3	42⅝	42⅝
Amortisatie			
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Geld	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	47 13/16	48 5/16
— RenteA.	5	69⅝	70⅜
— Nation.	5	53½	54 5/16
—— ——	2½	25¾	26 3/16
België, Cert.			
Rothschild	2½		51¾
Portug., Obl.	3	43 13/16	43¾
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4		

27 Feb.
Nationale fondsen waren heden prijshoudend; van buitenlandsche werden Oostenrijksche tot merkelijk lagere prijzen verhandeld; Spaansche waren insgelijks zeer aangeboden; de overigen verkeerden meest allen in eene gedrukte stemming.

28 Feb.
Nationale fondsen waren heden nagenoeg als gisteren; van buitenlandsche waren Oostenrijksche bij geanimeerde affaire iets williger, Spaansche vast gestemd; overigens leverde de markt weinig bijzonders op.

De Verteller, enz.

Ieder moet zijn rang ophouden.

De referendaris zit met een hoofdcommies, commies, adjunct-commies en eerste klerk aan eene tafel.
De referendaris niest.
De hoofdcommies, commies, adjunct-commies en klerk buigen met het hoofd.
De hoofdcommies niest.
De referendaris houdt het hoofd stijf en de commies, adjunctcommies en klerk buigen het hoofd.
De commies niest.
De referendaris en hoofdcommies houden het hoofd stijf als een paal en de adjunct-commies en klerk buigen het hoofd.
De adjunct commies niest.
De referendaris, de hoofdcommies, de commies, de adjunctcommies, houden het hoofd als vastgenageld en de 1ste klerk buigt het hoofd.
De 1ste klerk niest
De referendaris, de hoofdcommies, de commies en de adjunct-commies houden het hoofd, alsof de dood op de minste beweging stond, en de eerste klerk, niet wetende wat in dit zeldzame geval te doen, roept: „wel bekome het mij!"

—

Izaäk: „Sammetje, geef mij een gulden!"
Sammetje: „Wat voor een gulden?"
Izaäk: „Dien gij mij beloofd hebt!"
Sammetje: „Laat mij gaan! Izaäk!"
Izaäk: „Wat? gij zult toch niet handelen tegen het gebod: wat gij beloofd hebt, zult gij houden!"
Sammetje: „Wel neen. Het beloofde is — de gulden en de gulden *behoud* ik. Adju!"

—

Academie is — als zoontjes elke week naar huis schrijven om *geld*.
Varinas is — als iemand het hart omdraait van 't rooken.
Zoölogie is — als iemand het vel over de ooren gestroopt en dan opgestopt wordt.

—

Als men iemand den raad geeft: „lees veel in uw eigen hart, dan geeft men hem veelal geen stichtelijke lectuur.

—

Eer beteekent dikwijls *geld*
Als bv. de kastelein zegt: „bewijs mij de eer en kom spoedig terug!" dan wil dit eigenlijk zeggen: „breng mij spoedig weer uw geld!"

—

Die thans spoedig ergens komen wil — leere kruipen op de knieën!

—

Noemen wij eene vrouw *schoon*, omdat zij ons *bevalt*, of *bevalt* zij ons, wijl zij *schoon* is?

—

Lotje: „Pa-lief, ach geef mij een kwartje!"
„Waarom, liefste?"
Lotje: „Ik wou *mij* wat lekkers koopen op uw verjaardag, Pa!"

—

„Wat wilt gij 't liefst worden?" vroeg meester Wippe aan Berend Korst, een flinke boerenjongen.
„Vitriool-olie." antwoordde hij, want die vreet altijd door!"

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.